

ยุทธศาสตร์การจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์

วิสัยทัศน์ ประเทศไทยมีการดูแล รักษา อนุรักษ์ คัดกรอง และใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิทัศน์เมือง และภูมิทัศน์ชนบท ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม สะดวกสบาย และปลอดภัย

วัตถุประสงค์ ๑. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบในการอนุรักษ์ คัดกรอง ป้องกัน ดูแล รักษา ใช้ประโยชน์ พื้นฟู และพัฒนาสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๒. เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกของประชาชนให้เกิดจิตสำนึกถึงคุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ๓. เพื่อให้มีการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์แบบบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานของรัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชน ๔. เพื่อศึกษาและพัฒนา องค์ความรู้และเครื่องมือในการจัดการและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ รวมทั้งการกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ๕. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การศึกษา เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ที่เหมาะสมให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ๖. เพื่อให้สิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์มีการจัดการที่เหมาะสมสอดคล้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรมและสุขภาพ

เป้าหมายหลัก ประเทศไทยมีการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น เช่น เมือง และชนบท ให้มีความเหมาะสม สะอาด ปลอดภัย สะดวกสบาย และสวยงาม บนหลักการของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อความมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓

กลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ๑. ภาคประชาชน ๒. ภาคเอกชน ๓. องค์กรพัฒนาเอกชน ๔. องค์กรอิสระและเครือข่ายภาคประชาชน ๕. หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนกลาง รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หน่วยงานอื่นของรัฐ และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ผลผลิต ๑. ประเทศไทยมีสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิทัศน์เมือง และภูมิทัศน์ชนบท ที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม สะดวกสบายและปลอดภัย ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ๒. มีมาตรฐานของสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิทัศน์เมือง และภูมิทัศน์ชนบท เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินและจัดลำดับสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ธรรมชาติ ภูมิทัศน์เมือง และภูมิทัศน์ชนบท ๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแผนและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ตามมาตรฐานในเรื่องเมืองน่าอยู่ การจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรม การจัดระเบียบป้าย และการจัดการภูมิทัศน์ทางสาธารณะ และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้อง ๔. ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ๕. มีกลไกและเครื่องมือในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ที่มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	๑. ด้านปริมาณ ๑. ร้อยละของพื้นที่ที่มีสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ที่ได้มาตรฐาน หรือได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มขึ้น ๒. จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมศิลปากร สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีแผนและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ตามมาตรฐานที่กำหนด หรือได้รับการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มขึ้น ๓. อัตราส่วนในแต่ละภาคส่วนที่ได้รับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับจริยธรรม และค่านิยมสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์เพิ่มขึ้น ๔. จำนวนกฎหมาย องค์ความรู้ มาตรฐานและเครื่องมือในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์เพิ่มขึ้น	๒. ด้านคุณภาพ ร้อยละของสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ธรรมชาติ ภูมิทัศน์เมือง และภูมิทัศน์ชนบทมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด สวยงาม สะดวกสบาย สงบ และปลอดภัย	๓. ด้านความทันต่อเวลา ๑.๑ เทศบาลนครทุกแห่ง ๑.๒ ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท ทางหลวงเทศบาล ทางหลวงสุขาภิบาล ทางหลวงสัมปทาน ทางรถไฟ แม่น้ำ ลำคลอง ทางเดินเรือในลำแม่น้ำ ๒.๑ เทศบาลเมืองทุกแห่ง ๒.๒ พื้นที่อนุรักษ์ทุกแห่ง ๒.๓ วัด ศาสนสถาน ทุกแห่ง ๓.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ๓.๒ หน่วยงานราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง	๔. ด้านความคุ้มค่าของงบประมาณ หน่วยงานที่นำยุทธศาสตร์ไปดำเนินการ ควรมีการประเมินโครงการจากตัวชี้วัดด้านความคุ้มค่าของงบประมาณ
------------------	---	--	--	---

ยุทธศาสตร์ การจัดระเบียบป้าย

กลยุทธ์	กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศักยภาพของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์	กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริม สนับสนุน การศึกษา การพัฒนาองค์ความรู้ การจัดการและการพัฒนาคุณภาพและคุณค่าสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ และผลักดันให้นำไปสู่การปฏิบัติ	กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริม สนับสนุน การปลูกฝังจริยธรรมสิ่งแวดล้อม และการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์	กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริม สนับสนุน การปรับปรุงแก้ไข และบัญญัติกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติ ข้อบังคับ และประกาศในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์	กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริม สนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ราชการส่วนภูมิภาค ภาคประชาชน ภาคเอกชน และ องค์กรพัฒนาเอกชน จัดการดูแลสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ในท้องถิ่นของตนเอง	กลยุทธ์ที่ ๖ ส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันให้หน่วยงานของรัฐ นำมาตรการด้านภาษี มาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ มาตรการด้านสังคม และมาตรการด้านเทคโนโลยี มาเป็นเครื่องมือ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์
----------------	--	--	--	---	---	--

มาตรการ	๑. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำ หรือเพิ่มเติม แผนการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ในการจัดทำแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ของทุกภาคส่วน โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย บุคลากร งบประมาณ ผลผลิต และตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม ๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐที่มีการรับผิดชอบพื้นที่ขนาดใหญ่ เช่น กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมศิลปากร กรมชลประทาน มีการจัดทำแผนแม่บทและผังเฉพาะภูมิทัศน์ ในพื้นที่รับผิดชอบ เช่น ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ พื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ พื้นที่อ่างเก็บน้ำ ๓. ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการฝึกอบรมทั้งความรู้และทักษะในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ในแต่ละพื้นที่ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดทำแนวทางหรือคู่มือเพื่อใช้ในการปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างและเพิ่มขีดความสามารถของทุกภาคส่วน ในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ๔. ส่งเสริม สนับสนุนการวางระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ๕. ส่งเสริม สนับสนุน การสร้างเสริมศักยภาพของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ	๑. สนับสนุนการศึกษา การพัฒนาองค์ความรู้และเครื่องมือ เพื่อการจัดการและพัฒนาคุณภาพและคุณค่าสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และผลักดันให้นำไปสู่การปฏิบัติ เช่น การจัดการเมืองและชุมชนน่าอยู่ การจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรม การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดระเบียบป้าย และการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์ทางหลวง เป็นต้น ๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้นักวิชาการ และหน่วยงานของรัฐ ศึกษา สร้างและพัฒนาหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ รวมทั้งแนวทางหรือหลักเกณฑ์การประเมินและจัดลำดับศักยภาพสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ และการจัดทำคู่มือประกอบ เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการและพัฒนาคุณภาพภูมิทัศน์ ๓. ส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่น ให้จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลและแผนที่ภูมิทัศน์ชุมชน โดยการค้นหา รวบรวม สร้าง พัฒนา และต่อยอดความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ในชุมชน ๔. ส่งเสริม สนับสนุนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ให้มีการบูรณาการองค์ความรู้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์แบบองค์รวมทั้งด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ สุขภาพ เศรษฐศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี	๑. ส่งเสริม สนับสนุนการปลูกฝังจริยธรรมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับทุกระดับรวมทั้งการสร้างสำนึก จรรยาบรรณ และค่านิยมเกี่ยวกับคุณค่าและคุณภาพของภูมิทัศน์ที่ดี ให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และผลักดันให้นำไปสู่การปฏิบัติ ๒. สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ที่เหมาะสมกับทุกระดับให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ๓. สนับสนุน ให้ความร่วมมือและประสานการดำเนินงานของสื่อเผยแพร่ทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้แพร่หลาย ๔. ส่งเสริม สนับสนุน ให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ เพื่อประโยชน์ให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ๕. ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ในทุกด้าน ทุกระดับและทุกพื้นที่ เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่ทุกภาคส่วนในการนำไปปฏิบัติ	๑. สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำมาตรการด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ โดยการจัดทำ เพิ่มเติม และปรับปรุงกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒. ส่งเสริมและผลักดันให้กรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนแม่บทและผังเฉพาะภูมิทัศน์ ในพื้นที่ที่มีการจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ	๑. ส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ในท้องถิ่นด้วยตนเอง โดยการสร้าง จัดการ พัฒนา ระบบ กลไก และความรู้ทางวิชาการที่เหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนบุคลากร และงบประมาณ เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนบรรลุเป้าหมาย ตามระยะเวลาที่กำหนด ๒. สนับสนุน และเสริมสร้างศักยภาพ ในการจัดตั้งองค์กรชุมชน และเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ๓. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ท้องถิ่นค้นหาและรักษา ศักยภาพของท้องถิ่น ที่เป็นทุนทางสังคม ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ทุนทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และรากเหง้าของท้องถิ่น ทำให้เห็นคุณค่าและเกิดความ รักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เพื่อเป็นรากฐานสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์	๑. ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตรการด้านภาษี มาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ มาตรการด้านสังคม และมาตรการด้านเทคโนโลยี มาเป็นเครื่องมือ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ ๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ นำมาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ เช่น การคิดค่าเสียโอกาสของการใช้หรือการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ มาเป็นต้นทุนในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ เช่น การปรับเพิ่มอัตราภาษีป้าย โฆษณาที่ก่อให้เกิดมลพิษ เช่น ป้ายโฆษณาที่ยึดถนนสายหลักทั้งในพื้นที่ย่าน และพื้นที่ธรรมชาติ ๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ นำมาตรการด้านสังคมมาเป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ เช่น การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะภาคธุรกิจ ๔. ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ นำมาตรการด้านเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์ เช่น การนำแนวคิดของการประเมินภูมิทัศน์มาใช้ในการจัดการภูมิทัศน์ ๕. ส่งเสริม สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ นำมาตรการจูงใจเชิงบวกมาเป็นเครื่องมือในการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมิทัศน์
----------------	---	---	--	---	--	---